Nr. 128 SOSNOWIEC wtorek dnia 11 czerwca 1918 roku. Rok XIII.

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 4,50, miesięcznie 1.50 z odnoszeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 5,25, miesięcznie 1,75 Pocztą w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50 Pocztą w okupacji Austrjackiej kwartalnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk: 1.80, po tekście III str. 85 fen. Nadesłane w tekście Mk: 2.00. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 60 fen. Drobne ogłoszenia za wyraz 10 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej rano.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie, agentury w kraju i zagranicą.

Z obchodu Dąbrowskiego.

Wczoraj o g. 10 rano w pięknie przybranym zielenią i kwiatami kościele parafjalnym odbyło się uroczyste nabożeństwo ku uczczeniu 100-ej rocznicy zgonu ś. p. Jana Henryka Dąbrowskiego. W nabożeństwie tem wzięli udział przedstawiciele miejscowych Stow. i instytucji: Rada miejska, weterani z 63 r. cechy ze sztandarami, Straż ogniowa, młodzież szkolna, harcerze, pełniący straż honorową, tudzież liczne zastępy wiernych.

Uroczystą Mszę św. odprawił ks. Sobczyński, okolicznościową przemowę wygłosił ks. pref. Rydzy, który w górnych i pięknych słowach podniósł zasługi Generała, położone w imię wyzwolenia Ojczyzny z więzów niewoli. Podczas nabożeństwa p. Mirosław Mazurkiewicz wykonał solo na skrzypcach podniosłe utwory muzyczne. Po nabożeństwie odśpiewano hymn „Boże coś Polskę".

*

Zespół domu ludowego dał wczoraj widowisko w lokalu Stowarzyszenia robotników chrześcjańskich, poświęcone ku czci Dąbrowskiego. Wieczór rozpoczął się dosyć późno, bo publiczność schodziła się wolno i bardzo nie dopisała. Szkoda, bo wieczór wypadł wcale nieźle, za wyjątkiem hymnu „Boże coś Polskę", który tu zaśpiewano znów w jakimś innym układzie. Żałuje mocno, że nie było tu p. dyrektora Powiadowskiego, byłby się teraz przekonał, co się z tej pieśni zrobiło! Gdyby nie słowa, niktby chyba się nie dorozumiał, że jestto hymn narodowy polski. Pan Olszewski, dyrygent, prowadził wieczór wczorajszy, bo prócz chórów mieszanych i wyłącznie męskich grała również pod jego kierownictwem orkiestra smyczkowa. Pan Pachelski swoją deklamacją urozmaicił wieczór. On też wypowiedział odczyt o Dąbrowskim.

Rozruchy aprowizacyjne we Lwowie

D. 2 czerwca przed południem wydarzyły się we Lwowie ubolewania godne ekscesy na ulicach miasta. Około 8 rano przed sklepami aprowizacyjnymi zebrał się tłum, złożony z kobiet i wyrostków, domagając się wydania chleba. W kilku miejscach przyszło do głośnych awantur i bicia szyb wystawowych, przyczem z wystaw zabierano najrozmaitsze produkta, ubrania trzewiki, kapelusze i t. p. W tych ekscesach brały udział przeważnie nieodpowiedzialne elementy, które korzystają z każdej sposobności, aby wywołać uliczne zamieszki. Tłum demonstrujący napadał na kobiety, niosące mleko i inne produkty, oraz rabował wozy, wiozące artykuły aprowizacyjne. Policja bardzo energicznie wystąpiła i w końcu przywrócono porządek. Celem obrony mienia obywateli wezwano także wojsko. Władze bowiem zarządziły skonsygnowania 4000 żołnierzy. Aresztowano 22 osób, które będą odstawione od sądu karnego. Około południa udała się deputacja kobiet do kierowników poszczególnych urzędów, celem wyjednania najrychlejszego zaopatrzenia miasta w chleb i inne artykuły aprowizacyjne.

Proces przeciw legjonistom polskim.

W dniu 8 b. m. rozpoczęła się w Marmaros Sziget główna rozprawa przeciw pewnej liczbie byłych legjonistów polskich. Zajścia, które proces spowodowały, były następujące: Znaczna część na froncie wschodnim umieszczonego legjonu polskiego w dniu 15 lutego o godzinie 8 wieczorem po zburzeniu linji kolejowych, telegraficznych i telefonicznych wyruszyła samowolnie ze swych obozów na zachodzie od Czerniowiec z tym widocznym zamysłem, aby udać się na wschód i przebić poprzez linje ukraińskie.

Dzięki odpowiednim zarządzeniom powiodło się austrjackim wojskom mimo usiłowanego oporu polskiego korpusu przeszkodzić pochodowi większej części.

Ostatnie wiadomości.

Sosnowiec, dnia 10 czerwca

Niebywałe wydatki wojenne Ameryki.

WASZYNGTON, Izba poselska przyjęła przedłożenie, przyzwalające na największy wydatek wojenny w dziejach Stanów Zjednoczonych, a mianowicie uchwaliła kredyt 12 miljardów, 42 miljonów dolarów i upoważniła prezydenta Stanów Zjednoczonych do powołania pod broń i wyćwiczenia wszystkich mężczyzn zdolnych do broni.

Atak na Amerykę.

LONDYN. Z Nowego Jorku donoszą do „Daily Mail", że na wybrzeżu atlantyckiem niemiecka łódź podwodna zatopiła 14 okrętów. Koło przylądka Virginji znaleziono szczątki okrętu „Desanas". Nie wiadomo, co się stało z załogą.

Kontrofensywa koalicji?

Korespondent „Secola" donosi z Paryża, że koalicja przystąpiła do wielkiego przegrupowania wojsk, które jest już prawie ukończone. Należy spodziewać się kontofensywy koalicji na wielką skalę. Natomiast „Morning Post" pisze, iż nie należy oddawać się optymizmowi, jakoby położenie mogło zmienić się na lepsze już w najbliższych dniach.

Oświadczenie.

KOPENHAGA, 9 czerwca. „Berlingske Tidende" donosi z Helsingforsu: Tutejszy konsul francuski zawiadamia wydział praw zagranicznych senatu francuskiego, że wszelkie kroki przeciwko wybrzeżu Murmańskiemu rząd francuski uważać będzie za pogwałcenie neutralności.

Walki na granicy Chin.

„Nieuwe Rotterdamsche Courant" przynosi z Londynu za pismami angielskiemi depeszę z Pekinu, że bolszewicy, którzy walczą w pobliżu granicy chińskiej z wojskami atamana kozackiego Semionowa otrzymali ostatnio dalsze posiłki ze strony austrjackich i niemieckich jeńców wojennych. Mimo to bolszewicy są wypierani. Nienawiść ku bolszewikom wzrasta wśród wszystkich kół ludności.

Fantazje o niemieckiej ofensywie pokojowej.

LUGANO 10. Tyle londuje wojsk amerykańskich we Francji, że miara tego przechodzi wszystkie oczekiwania. To są właściwości amerykańskie. W każdym razie działalność amerykanów wiele pozostawia do życzenia. Dzienniki amerykańskie przesadnie piszą, że Niemcy, którzy widzą się zgubionemi występują z ofensywą pokojową. Ta ofensywa nowych Niemiec przeraża koalicję.

Ofensywa.

GENEWA 10. Pisma francuskie donoszą, że ofensywy niemieckiej nie należy oczekiwać, za to zaznaczają, że wojska amerykańskie w dotychczasowych bitwach znacznie się wyszkoliły w ruchach wojennych.

Pożar.

KATOWICE. Z podpalenia spłonęła tu pod Katowicami leśniczówka z zabudowaniami. Straże okoliczne gasiły pożar.

400 zabitych.

AMSTERDAM 10. Przy eksplozji amunicji w Jassach zginęło 400 osób.

Rada sowietów.

BERLIN, 10-go czerwca. Dalegacja rządu ros. sowietów przybyła do Berlina aby uzupełnić traktat zawarty w Brześciu Litewskim. Chodzi o sprawy nieuregulowane w Brześciu, a mianowicie o kaukaską, krymską, estońską i inflandzką, oraz o jeńców wojennych i gospodarcze sprawy niemców z Rosją.

Komunikat niemiecki.

BERLIN 10.6. Silnemi natarciami wdarliśmy się na wyżyny w południowo-zachodniej stronie od Noyen. Na zachód od Metzu posunęliśmy się naprzód po zdobyciu: Mortemer, Orviller przeszliśmy poza Cuvilly, Vigaburg.

Miejscowość Metrz, wyżyny Göri zdobyto. Pomimo silnego przeciwataku przebiliśmy się do lasu Rigilborg.

Na północ od Aisne, na północny zachód od Chatan-Thierry i Ovigni miejscowe bitwy. Wzięto jeńców. Wczoraj zestrzelono 42 nieprzyjacielskie latawce i balony.

Nieprzyjaciela odparto przez Bourmont i Maveuil.

Na południe Lamgui wdarliśmy się daleko do lasu Thiescour. Silne ataki nieprzyjacielskie odparto. Wzięliśmy około 8000 jeńcow oraz działa.

Uroczystość w Górze Kalwarji.

Dnia 11 b. m. z rozporządzenia J. E. ks. Arcybiskupa Warszawskiego odbędzie się w Górze Kalwarji (pow. grójecki) uroczystość przeniesienia zwłok do nowoufundowanej trumny, zmarłego w r. 1687 ks. Arcybiskupa-nominata gnieźnieńskiego Stefana Jastrzębiec-Wierzbowskiego, założyciela i fundatora Góry Kalwarji.

Powrót mec. Osuchowskiego.

Powrócił do Warszawy po czteroletniej nieobecności mecenas Antoni Osuchowski. Jako prezes Sienkiewi-

Tylko wspólne zrzeszenie uchronić może przed **wyzyskiem, lichwą mieszkaniową** więc **zapisujcie się** do

Stowarzyszenia lokatorów

Targowa № 12. (od 4 – 7 pp).

1037

czowskiego Komitetu w Vevey niestrudzoną zabiegliwością swoją, zebrał jak wiadomo, przeszło 18 miljonów franków na polskie ofiary wojny. Przeznaczoną sobie przez akademję krakowską wielką nagrodę Jerzmanowskiego (45.000 koron) mec. Osuchowski w całości przekazał na cele publiczne.

Zgon artysty rzeźbiarza.

W dniu 4 b. m. zmarł w późnym wieku znany i ceniony w swoim czasie artysta rzeźbiarz ś. p. Teofil Godecki.

Gub. Liposzczak w Wiedniu.

Generalny gubernator Liposzczak odjechał wczoraj z Lublina do Wiednia.

Zakazany wiec.

„Fremden Blatt" donosi z Lublany, że 4 b. m. zostało zwołane wielkie zgromadzenie słoweńskiej partji ludowej do Curchnik, na którem miano omawiać stanowisko Austrji wobec Słowian poł. Zgromadzenie zostało przez władze zakazane. Mimo to zebrało się około 8000 osób. Przemawiali posłowie Korosec i Gostnicar, występując gwałtownie przeciw prześladowaniu Słowian poł. przez rząd. Komisarz rządowy, który chciał zgromadzenie rozwiązać, nie mógł tego dokonać wobec wzburzenia zgromadzonych. Przyjęto rezolucję, potępiającą w ostrych słowach postępowanie rządu wobec Słowian poł.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dnia 10|VI.

— **Kwesta „Ratujmy dzieci".** Ostatni dzień wielkiej kwesty ogólnokrajowej wypadł w naszem mieście nad wyraz pomyślnie. Srzedawany na ulicach znaczek chętnie nabywany był przez przechodniów, którzy w ostatnim dniu kwesty nie skąpili grosza na zbożne cele.

Po południu w lasku sosnowieckim odbyła się wielka zabawa ludowa, urozmaicona licznemi atrakcjami, jako to: koncertem orkiestry, loterją fantową, conffetti, pocztą i t. p.

Podczas zabawy chóry szkół miejskich pod kierownictwem p. Łęgosza wykonały udatnie szereg melodyjnych piosenek, tudzież odbyły się popisy deklamacyjne dziatwy szkolnej, zwłaszcza poprawnie wywiązały się z zadania: Cyplińska, Siwowska, Imczak i Solarz.

Zabawa wczorajsza cieszyła się nadzwyczajnem napływem publiczności; biletów wejścia sprzedano przeszło 3000. Szkoda tylko, że teren zabawy spowiły tak gęste tumany kurzu, iż o dwa kroki nie poznawali się znajomi, a o trzy — trudno było drzewo od człowieka odróżnić.

— **Szkoła rysunkowa.** Z dniem 8 b. m. Szkoła rysunkowa w Sosnowcu rozpoczęła pracę. Wykłady prowadzone będą na dziale rysunku technicznego we wtorki i czwartki od godz. 6 ej i pół do 8 i pół wiecz. i w niedzielę od 8 i pół do 11 rano.

W dziale artystyczno-malarskim: rysunek z wzorów klasycznych, natura martwa i żywa, oraz projektowane są studja z natury — pejzaże. Wykłady na tym dziale odbywać się będą w środy i piątki od 6 i pół do 8 i pół, i w w niedzielę od 8-ej i pół do 10 i pół rano.

— **Z kopalni hr. Renarda.** Przy kopalni hr. Renarda istnieje kasa oszczędnościowo-pożyczkowa urzędników tej kopalni, w której dnia 30 czerwca 1914 roku znajdowało się 272,015 rb. 65 kop. W 1916 roku kapitał ten urósł do 304,491 rb. 1 kop. W 1916 r. spadł do 292,881 r. 33 kop., a w 1917 było już tylko 278,903 rb. 40 kop. W każdym razie suma jest wyższa niż była w 1914 roku.

— **Kuchnie koleżeńskie.** Wśród wielu urzędników i oficjalistów utworzyły się kółka, które wobec drożyzny stołowania się lub prowadzenia kuchni w domu urządziły się w ten sposób, iż utworzyły t. zw. „kuchnie koleżeńskie", prowadzenie których powierzane jest jednej rodzinie.

Prowadzący kuchnie korzystają z kart żywnościowych stołowników, którzy pokrywają również wydatki za zakupy innych prowjantów.

Wzamian wynagrodzenia zaś korzystają z całodziennego utrzymania. Jak się daje słyszeć, członkowie kółek takich są zupełnie z prowadzących kuchni zadowoleni, tembardziej, iż otrzymują obiady gospodarskie zdrowe i o wiele tańsze, aniżeli w restauracjach i innych jadłodajniach.

— **Z Teatru Zimowego.** Sobotni i niedzielny występy Junoszy Stępowskiego cieszyły się również nadzwyczajnym powodzeniem. Recenzję z powodu braku miejsca odkładamy do jutrzejszego numeru.

Nadesłane.

— **Osobiste.** W ubiegłą sobotę o godz. 8 rano w kaplicy sieleckiej pobłogosławiony został przez ks. Mazurkiewicza związek małżeński pomiędzy dependentem rejenta w Będzinie Stokowskiego, p. Ludwikiem Domagałą a panią Marją Szkonter.

— **Zgubione pieniądze.** P. Zofja Kossówna przechodząc ulicą Starososnowiecką w środę dnia 5 o godzinie 7 wieczorem zgubiła 42 marki 55 fen. w woreczku skórzanym. Podniósł je jakiś pan. Poszkodowana prosi aby te pieniądze zwrócić za nagrodą do redakcji „Kurjera Zagłębia" Dęblińska 7, albo na Piaskach do biura kopalnianego.

Z Będzina.

+ **Z Rady Miejsc. Opiekuńczej.** Na ostatniem posiedzeniu Rady miejscowej opiekuńczej, przedstawione było obecnym członkom sprawozdanie z ostatniego posiedzenia R.P.O. Wobec braku funduszu zarząd RMO. postanowił, aby panie opiekunki ochron wydawały pożywienie dzieciom w ochronkach dotąd, dopóki nie wyczerpią się fundusze i zapasy żywnościowe, znajdujące się w rękach pań opiekunek. Polecono wydziałowi ochronkowemu, aby porozumiał się z opiekunkami w sprawie urządzenia wakacji w ochronkach. Postanowiono zwrócić się do magistratu z prośbą o jaknajspieszniejsze przyznanie zapomogi na utrzymanie ochron z funduszu sejmiku powiatowego na ten cel przeznaczonego.

Zaznaczyć wypada, iż kwiatek sprzedawany w pierwszy dzień Wielkiej Kwesty Ogólno-Krajowej wykonany był w ilości 5000 sztuk przez dzieci ochronek RMO.

Z Łagiszy.

Zebranie wiejskie wsi Łagisza, które odbyło się w dniu 26 maja pod przewodnictwem wójta gminy, jednogłośnie uchwaliło otworzyć dwuklasową szkołę w Łagiszy. Szkoła ta dzięki staraniom i zabiegom miejscowego sekretarza gminnego, p. Krzyszkiewicza, zostanie otwarta z początkiem przyszłego roku szkolnego.

Z Warszawy.

☐ **Złodziejstwo.** Pewien urzędnik wydziału zaopatrywania w Warszawie sprzedał w dniu 11-go maja p. L. Karasińskiemu (skład win przy ul. Bielańskiej) 59 beczek śledzi po 480 marek za beczkę.

Sledzie te były sprowadzone jeszcze w wielkim poście, ale w sklepach miejskich ich nie było.

Dn. 12 maja p. Karasiński odprzedał śledzie żydowi po 1500 mk. za beczkę, który w dniu 13 maja odprzedał śledzie detalistom po 2,500 marek za beczkę.

Radny Riszrot wniósł w tej sprawie interpelację w radzie miejskiej.

Loterja R. G. O.

Czwarty dzień ciągnienia.

Mk. 4.000 Nr. Nr 3298, 19448, 41876

Mk. 1.500 Nr. Nr. 1664, 12707, 46051.

Mk. 700 Nr. Nr. 1234, 2352, 3317, 4270, 4303, 5329, 19667, 22743, 27243, 30955, 37346, 37359, 40057, 49702

Mk. 500 Nr. Nr 1406, 3081, 3717, 5153, 5509, 7834, 8554, 8876, 9781, 20353 21500, 30169, 31905, 32979, 35635, 39588, 40220, 41376 41428, 42453, 43774, 44717, 49069.

Mk 350 Nr. Nr. 300, 619, 6063, 6979, 7818, 10333, 13636, 17530, 20669, 21202, 21481, 21513, 22175, 28004, 29371, 30373, 31185 33183, 34555, 613,53 36642, 39737, 41278, 41962, 42259, 42587, 44750, 47053, 47318, 47749, 48714, 48983

Komisja Żywnościowa przy R. M. O. w Sosnowcu.

Niniejszym zawiadamia mieszkańców, iż **ziemniaki kontyngensowe** będą nadchodziły tylko do **15** b. m., poczem nastąpi przerwa, aż do n o w y c h z b i o r ó w.

Kto więc do d. 15 b. m. nie zaopatrzy się w ziemniaki na czas przerwy, ten po 15-ym ziemniaków może nie otrzymać.

Cena została zniżona do Mk. 4 za pud. na rampie i w sklepach. 1060

Praca

Nowe warunki pracy przy budowie kolei

na Litwie i w Kurlandji

Minimalna płaca dziennie

Mk. 3,50

i bezpłatne utrzymanie i mieszkanie

Wykwalifikowanym robotnikom więcej.

Powrót po 4-ch miesiącach.

Zgłaszać się do

URZĘDU POŚREDNICTWA PRACY w SOSNOWCU 995

ul. Dęblińska Nr. 11 (Iwangrodzka).

DROBNE OGŁOSZENIA

Do wynajęcia

pokój z kuchnią umeblowany z elektrycznością ul. Ciasna 4. 1066-1-1

Urządzenie sklepowe

prawie nowe, składające się: z 4 szaf z 80 szufladami, 2 kontuarów, szafki do wody sodowej z lodówką, płóczki do mycia szklanek, 2 wag z ciężarkami i innych rzeczy. Jest do sprzedania na dogodnych warunkach. Wiadomość w T-wie Pożycz.-Oszczędn. w Pogoni ul. Realna dom Związku Zelaznego od godz, 9 do 12 i pół po poł. 1044

Uczeń 7 kl. szkoły Staszyca

poszukuje kondycji najchętniej wyjedzie na wieś. Łaskawe zgłoszenia przyjmyje „Kurjer pod „K". 1057

Praktyczne kursy kooperacji im. St. Kierbedzia w Ołtarzewie.

W nadchodzącym 1918/19 roku szkolnym projektuje się urządzić 2 komplety: Od 1 września do 20 grudnia 1918 r. przeznaczony dla młodzieży żeńskiej, i od 10 stycznia do 15 czerwca 1919 r przeznaczooy dla młodzieży męskiej.

Przygotowanie wymagane jest następujące: biegłe czytanie, streszczanie ustne i piśmienne przeczytanego, rozróżnianie części mowy i głównych części zdania; znajomość czterech działań arytmetycznych z liczbami wielorakimi; i znajomość elementarna gieografji.

Program kursów obejmuje przedmioty następujące:

1) Kooperację; 2) Rachunkowość stowarzyszenia spożywców; 3) Towaroznawstwo; 4) Język polski i korespondencję; 5) Arytmetykę ogólną i handlową; 6) Geografję ogólną i geografję ziem polskich: 7) Ogólne wiadomości z gospodarki społecznej, handlu, prawa handlowego i spółdzielczego; 8) Historję Polski; 9) Hygjenę; 10) Kaligrafję.

W okresie trwania nauki słuchacze będą praktykowali w sklepie i magazynie przy Kursach.

Podanie o bliższe szczegóły i przyjęcie, napisane samodzielnie i własnoręcznie, należy przysłać jaknajwcześniej, najdalej do dnia 20 czerwca 1918 r. pod adresem:

Praktyczne Kursy Kooperacji w Ołtarzewie, gm. Ożarów, p. Warszawa. 1044

Na Kursy przyjmowana jest młodzież w wieku od 18 lat do 30 lat

Kino-Sfinks w Sosnowcu.

93 801

SMIECH! **Od poniedziałku dnia 10 go czerwca i dni następnych.** **HUMOR!**

MOTTO: Śmiać się, śmiać — to zdrowie, tak głosi przysłowie,

Kto pragnie czas przepędzić przyjemnie i wesoło, niech spieszy na arcywesołą farsę w 5 częśc., stanowiącą „gwóźdź" sezonu pod tyt.:

Księżniczka dolarów

znakomita artystka **Henny Porten** występuje w roli głównej.

NAD PROGRAM! **Psy sanitarne** zdjęcie z natury z wojny obecnej.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.

Za pozwoleniem cenzury niemieckiej.